૫૩૪૮

કીસ્સએ દીલચસ્પ.

કાલી વ ગોરી

ઔર

ચારબાગ રંગીનકા.

મંએ

બુડાહાપા નામા નઝીર.

ઉર્દુ ઝબાન ઔર ગુજરાતી હર્ફોમે

હુકમસે.

માલીકાને મતબએ અલવી પરેસ.

મુંબાઈ:

"ભુલેશ્વર છાપાખાનેસે" છાપા ગયા.

સને ૧૩૧૧ હીજરી. સન ૧૮૯૩ ઇસવી.

કાલી વ ગોરી.

શખ્સ એક શેહેર સુરતમેં ઉસકો જોરવાંથી દો,
યકે ગોરી ! દુજી સાંવલ ! દોનોંપર વો રહાથા મો.
કમાનેકો સો વો નીકલા ગયા પરદેસમેં ચલકર,
રૂપે કીતે કમા લાયા ફીર આયા અપને ઘર વલકર.
ચલા આવે વો રસ્તેમેં કરે દીલમેં ફીકર યુંકર,
જુદે ઘર હયેં યે દોનોંકે યે ગઠરી કીસ લેજાઉં ઘર ?
અંદરમોહલ્લેકેજબ આયાવો દોનોંકોખબર પોંહોચી,
અપસકે લોભકો દોડીં મીસાલે ચીલકે નોંચી.
પકડલે હાથ સીધેકો વો ગોરી યું કેહને લાગી,
તુમ્હારી યાદથી મુજકો યે સારી રૈન મેં જાગી.
અભી ઘરકો ચલો મેરે અછા ખાના પકાયા મેં,
પીછું ગઠરી સંભાલુંગી કમાઇ કયા કીયા તુમનેં,
પકડકર હાથ બાંએં કો વો સાંવલ યું કહી મુખસે,
મીયાં જબસે સોધારેહો ગંવાઇ દીન સભી દુખસે.
અભી ઘરકો ચલો મેરે પકાઇ ગોશ્ત ને રોટી,
મેંતો સાંવલ સલુનીહું યે ગોરી મુજસે હયે છોટી.
મી યાં કે હાથ દોનોંકો પકડકે ખેંચને લાગી.
વોહ સાંવલ ઓર ગોરીકી લડાયાં આપમેં લાગીં,
લગી ગોરી સો યું કેહને પીયાકો બહોત મૈં પ્યારી,
મીયાં આવેંગે ઘર મેરે ભલા તું છોડદે કાલી ?
લગી સાંવલ તભી કેહને કે ગોરા રંગ તેરા કાચા.
મૈંતો સાંવલ સલુનીહું મીયાંકા હેત મુજ સાચા.
લગી ગોરી સો યું કેહને તું કાલી ઠીકરે જૈસી,
પીયાકા ચાહ નઈ તુજપર બડાઇ મત તુ કર અયેસી
લગી સાંવલ તભી કેહને કે અય ગોરી તેરે દો રંગ,
કભુ પીલી કભુ ઉજલી પીયા તેરા કરે નઈ સંગ.

મૈંતો સાંવલ સલુનીહું ફીરેનઈ રંગ ણુ મેરા,
મીયાં આગે બ્યાહનેકો ચડેથે બાંધકર સેહરા.
તું તો આગુ બીયાહીથી તવાઈ કયા હુઈ તુજપર,
મૈં તો ગોરી સોપારીસી પીયાકા ચાહ હયે મુજપર.
મૈં તો ઉજલીહું પુલોંસી અજબ ગુલઝાર હું રંગી,
પીયા મુજપર ભંવર હંયેરે તું કાલી હુયે સો બેઢંગી.
લગી સાંવલ તભી કેહને કે ગુલ પૈસેકે બહાત આવેં,
મૈંતો કાલીસો હાથીસી હઝારાં સો લખું આવેં.
મૈંતો ઉજ્લી કબુતરસી અજબ ઘુઘું અને બોલી,
તું તો કાલી હયે કવેસી ઉડાવેં મારકર ગોલી.
મૈંતો કાલી સો કોયલસી મેરા આવાઝ હયે પ્યારા,
બગીચોંમેં કરૂં ટૌકે કબુતર કોન બેચારા.
મૈંતો ઉજલીસો ચાંવલસી બને પુલાવભી ખાસા,
તું તો કાલી નકારી હયે તેરી સો કોન કરે આસા?
લગી સાંવલતભી કેહને પુલાવમેં તીન રંગ મેરે,
લંવગ જીરા મીરચ કાલી યે ચાંવલ એકલે તેરે.
લગી ગોરી સો યું કેહને મેરા રંગ હયે શકર બુરા,
ખલક મીઠાસસે ખાવે ઉસીકો પેટભર પુરા.
લગી સાંવલ સો યું કેહને યે કાલી હયે સો કસતુરી,
ઉસીકા મોલ હયે ભારી હયે ખુશબોમેં વો ભરપુરી.
લગી ગોરી સો યું કહેને કે યે મસકા સો હયે ઉજલા,
પીયા મુજપર લુભાવેંગે તુ કાલી રહેગીસર ખુજલા.
લગી સાંવલ તભી કહેને અફીમ કાલી સો મૈંહગી હંયે,
કસુંબોંપર પડે ઝગડે યેં ઉજલી ચીઝ સસ્તી હંયે.
લગી ગોરી સો યું કેહને કપાસ ઓર રૂઈ ઉજલી હયે,
ખલક સબ પેહનતી કપડે અય કાલી તુઅબ રીજ્લીહયે.
લગી સાંવલ તભી કેહને યે કાલા રંગ મુજ ભાવે,
અજબ કાલી સીયાહી રે કુરઆં ઉસસે લીખા જાવે.
મૈંતો ઉજલી સો ચુનેસી ઉસીકી છો દીલાતે હયે,
સુપારી પાન ઓર કથા વે બીડે બીચ ખાતે હયે.
લગી સાંવલ તભી કેહને કે સુરમા સબ લગાતે હગે,
ઉસીકા રંગ હયે કાલા ઠંડક આંખુંમેં પાતે હયે

લગી ગોરી મો યું કેહને મૈંતો ઉજલી સો રંગરાતી,
સભું મેં બહોત પયારી હું અને જોબનકી મદમાતી
લગી સાંવલ તભીકેહને જવાની મુજસતી હોવે,
તેરા જબ રંગ બાલોંપર બુઢ્ઢાપા દેખકર રેવે,
લગી ગોરી મો યું કેહને કે મૈં ઉજલીહું જુ મોતી,
તુતો કાલીહુયે હબસીશી પીયા બીન રહેગીઅબ રોતી.
લગી સાંવલ તભી કેહને બડાઈ કયા દીખાતી હયે,
કાલેદરયાકા મોતી હયે ઉસે તું કયા સરાતી હયે.
લગી ગોરી મો યું કેહને મૈં હું ચાંદકા ટુકડા.
તું કાલી આરસી લેકર તેરા તું દેખલે મુખડા!
લગી સાંવલ તભી કેહને તેરા તો ચાંદ હયે છોટા.
મેરા આસમાન હયે કાલા ઝમીંસેબ્હોત હયે મોટા.
લગી ગોરી મો યું કેહને કે ઉજલા દીન મો હયે મેરા,
તુતો કાલી અંધેરીસો ચલે નાહીં ઝોર કુછ તેરા.
લગી સાંવલતભી કેહને હલાકી દીનમને હોવે,
ઠંડી યું રાત હયે કાલી ખલક આરામસે સોવે,
ઠંડી મેરી હવાભી હયે ખલક આરામ સબ પાવે
ઉતર થાક જાએ હયે સબકા તાઝા ઇનસાન હોજાવે.
લગી ગોરી મો યું કેહનેકે ગોરે દો ઝપાએ હયે,
જો તેરે દાંત હયે ઉજલે ઓર દુજે નખ લગાએ હંયે.
આંખોંકો ફોડડાલુંગી કે દાતોંકો ગોરાઉંગી,
તુજે બુઢયા બનાકરકે મો બોખી કર બીઠાઉંગી,
લગી સાંવલતભી કેહને કે કાલે તીન ચુરાએ હંયે,
મીસી કાજલ અને બાલાં યે મુખપર તીલ લગાએ હયે.
આંખોંમેં કીકયાં કાલીયાં ઉસે મૈં ફોડ ડાલુંગી,
તેરે સીરકે યે સબ બાલાંસભી મૈં તોડ ડાલુંગી.
લગી ગોરી મો યું કેહને મૈં તો ઉજલી સો રૂપારે,
હોવે જીસ પાસ રૂપારે સલામ ઉસકો કરેં સારે.
લગી સાંવલ તભી કહેને લોહા તલવારકા કાલા,
હીંમત આવે તો ચલમારે રૂપૈયા કૈનહયે સાલા?
લગી ગોરી મો યું કેહને કે ઉજલા દુધ હયે પ્યારા,
ખલક સબ ઉસકો ખાતી હયે ઉસોકા કામ હયે ન્યારા.

લગી સાંવલ તબી કેહને યે કાલા મોંહ કેહલાતા હયે;
પરીંદે જાનવર આદમ સભીકો વો ખોલાતા હયે.
વો સાંવલ ઓર ગોરી દોનોંમેં કોઇ ના માને,
ગુસા હોકર શીતાબીસે મીયાંકે હાથકો તાને.
મીયાંને તબ ગુસા હોકર કહા તુમકો મેં કેહતાહું,
મુજે દોનું બરાબર હો યે ગઠરી બાંટ દેતાહું.
મુજે કાલી પ્યારી હૈ અને ગોરી સો મન ભાતી,
બુરી કીસ્કો ન કહેતાહું યે દોનોં હયે જો સંગાતી.
સુનો સાંવલ વ ગોરીકા યે ઝગડા હોગયા ખાસા;
રૂપ્યા સબ બાંટકર દીતે દોનોંકી પુરી હુઇ આસા.
કે સન એક હઝાર દોસો બરસ ઉપર સોલા હુએથે જબ,
કીસ્સા પટન મને બોલા મહેશાબખાં મીયાંને તબ.
શુરૂ તારીખ પેહલીં કો કીસેકે તઈં ચલાયા હયે,
ક્યા હક્તે અંદર પુરા જુમઆકે દીન બનાયા હયે.
સુખન "શેખઅલી" કહેતા હયે યે બાતાં યહીં હોંગી,
પડહો કલમા મોહમ્મદકા લે હરદમ યાદ મૌલાકી

કીસ્સા કાલી ગોરીકા તમામ હુવા.

કીસ્સા ચારબાગ રંગીનકા,

બઅદ હમ્દે ખુદા વ નઅતે રસુલ,
એક કહાની સુનો યે તુમ મઅકુલ.
કે કીસી વખ્તમેં કહીં હમ દમ,
હમ સફર ચાર શખ્સથે બાહમ.૧
એકંદર ઝીથા એકથા નજજાર,૨
એક ઝાહીદ થા ઔર એક સુનાર.
સબ સફરમેં અઝીઅતેં પાકર,
વારીદ૩ એક શેહરમેં હુએ જાકર.
થા જો ચોરીકા વહાં બહોત ખતરા,
કોઇ દમભર ન શબકો સોતાથા.
ચાર જાનીથે બસકે વોહ બાહમ,
તો ઇન્હોંને કહા યે ખાકે કસમ.
શામસે લેકે આજ તા બ સહર,
જાગેં શબકો એક એક પેહર.
તાકે જાતા રહે ન કુછ અસબાબ,
મુસતઅદ હોગએ યે કેહકે શીતાબ.

પેહલી ચોકી, નજજાર યાને સુતારકી.

પેહલે નજજારકી હુઇ બારી,
ઉસને કી જાગનેકી તય્યારી.
જીમેં ઉસકે વહી યે ફીર આયા,
કે નહીં યુંહી જાગના અચ્છા.
નીંદ બાન શગલ મુજકો આવેગી,
મુફતમેં ચીઝ સબ લુટ જાવેગી.
બૈઠકર ઘડયે એસી એક તસવીર,
જીસકો હો દેખ ખુશ દીલે દીલગીર.
ફીર હુઇ નીંદ ઉસકો જબ તારી,૪
સોચકર ઉસને કી યે અય્યારી.૫
ચીરકર જલ્દ એક લકડી બડી,
કાઠકી એસી એક પુતલી ઘડી.
દેખ જીસકો પરી હો દીવાની
બની એસીહી શીકલ લાસાની.

૧ એકઠા. ૨ સુતાર. ૩ ઉતર્યા. ૪ જાહેર. ૫ ચાલાકી.

દુસરી ચોકી, દરઝીકી.

થા વો દરઝી જો એક ઉનમેં યાર,
વો હુવા દુસરી પેહેર ફીર બેદાર.[1]
દેખા જો ઇસ રચીશકા ઉસને હાલ,
જીમેં અપને કીયા યેહ ઉસને ખયાલ.
ઇસકો નજ્જારને બનાયા હયે,
કસબ અપના મુજે દીખાયા હયે.
કુછતો મેંભી હુનર જીતાઉં અબ,
ઇસકો પોશાકસે બનાઉં અબ.
અલગરઝ[2] લેકે વો સુઇ તાગા,
બે ધડક આધીરાત તક જાગા.
સીકે પોશાક સારી નાદીરકાર,
જબ વો જોડકો કરચુકા તય્યાર.
અતરમેં ફીર બસાદીયા ઉસકો,
બેતકલ્લુફ પેહના દીયા ઉસકો.

તીસરી ચોકી સુનારકી.

ફીર સુનાર આધીરાતકો ઉઠા.
ઉસપરીરૂકો[3] ઉસને વહાં દેખા.
અપને જીમેં કહા કે દોનું યાર,
સુનઅતેં અપની કરગએ ઇઝહાર.
કસ્બ મૈંભી તો કુછ બતાઉં ઉન્હેં,
અપની કારીગીરી દીખાઉં ઉન્હેં.
કેહકે યેહ ઔર નીકાલકે ઓઝાર,
જલ્દ ગેહનાં[4] વહીં કીયા તય્યાર.
કર ચુકા જબ વો સારા કામ તમામ,
કીયા મીનેકા સબ્ઝ ઉસપર કામ.
સબ વોહ ગેહના ફીર ઉસકો પેહનાકર,
અપને બીસતરપે સોરહા જાકર.
ઝેવર અઝબસકે થા બહોત ભારી,
પુતલી સોનેકી હો ગઇ સારી.

---

૧ જાગ્યો. ૨ મતલબ. ૩ મોહોડું. ૪ ઘરેણાં.

ચૌથી ચૌકી ઝાહીદકી.

નીંદ જબ ખુબ લે ચુકા ઝાહીદ,[1]
આખીરી શબકો તબ ઉઠા ઝાહીદ.
દેરતક ઉસકો દેખતા વોહ રહા,
બઅદઝાં અપને દીલમેં ઉસને કહા.
ચાહતા હયે યહી ખયાલ અપના,
મેંભી ઝાહીર કરૂં કમાલ અપના.
યું દુઆ માંગને લગા રો રો,
અય કરીમ અબ તુ જાનદે ઇસકો !
કુદરતે હકસે એક દમકે બીચ,
આગઇ જાન ઉસ સનમકેર બીચ.

ઝાહીદકી દુઆસે પુતલીકા ઝીંદા હોના.

બારે ઇતનેમેં દીન હુવા રોશન,[3]
શકલ કો ઉસકી દેખ ચારૂં જન.
દો ઘડી તક ખડે રહે ખામોશ,
બઅદઝાં ઉનકો આગયા જબ હોશ.
બેહતર ઉસકો પરીસે જો પાયા,
ઉસકા કરને લગા હરએક દાવા.
પેહલે નજજારને કહા યારો,
જીમેં કુછ ગૌર કરકે સમજો તો.
સીર બહોત મેંને જબ ખપાયાં[4] હયે,
ઇસકી તસ્વીર તબ બનાયા હયે.
મુતલક ઇસકા નહીંથા નામો નીશાં,
ઇસ નેહાંકો કીયા હયે મેંને અયાં.
તુમકો ઝગડેસે હોગા કયા હાસીલ,
સબકા દાવા હયે મુજ સીવા બાતીલ.
સુનકે દરઝી યે બાત હોકર ગરમ,
યું લગા કેહને કર ખુદાસે શરમ ?
મેંને પોશાક જબ પેહનાઇ ખુબ,
કાટકા કેસકે તબ કીયા અસલુબ.
વરના એક કાઠકીથી યેહ મુરત,
ઉસને પાઇથી યેહ કહાં સુરત ?

૧ તપસી. ૨ માશુક. ૩ પ્રકાશ. ૪ માથાફોડ.

કીંતઆ દરઝી જો કર ચુકા યેહ કલામ,૧
તો કહા ફીર સુનારને અય રામ.
ખરચ ઉસપર હુવા હયે મેરા માલ,
ઓર યે અપસમેં કરતે હયેં જંજાલ !
સુનકે યેહ બાત ઝાહીદે બેકશ,
બોલા તુમ સબ હો પા–બંદે હવસ.
હયે યે અઝરૂએ શરઆ મેરા હક,
ન રખો ઇસ્સે તુમ ગરઝ મુતલક !ર
સુબ્હોકો મૈં જો માંગતા ન દુઆ,
કીસતરેહ ઇસમેં જાન આતી ભલા ?
જબ યેહ કીસ્સા બહોત બડકા તો વહાં,
હુએ આકરકે જમઆ પીરો જવાં.
જો ઉસે દેખતાથા બેદમ થા,
સચમુચ ઉસપર પરીકા આલમથા.

કોતવાલકા આના.

જબ હુઇ કોતવાલકો યેહ ખબર,
સબમેં વોહભી ખડા હુવા આકર.
ઉસ પરીરૂકો ઉસને જબ દેખા,
પીટકર અપના સર હરએકસે યે કહા.
યેહતો ઇસ શખ્સકી કબીલા હયે,
મતલબ ઇસ્સે કહે તુમ્હેં કયા હયે ?
યે તો જાતીથી અપને બાપકે ઘર,
તુમ ઇસે કીસુતરહાસે લાએ ઇધર ?
માલ જીતનાં લીયા હયે વોહ દીજીએ,
પાન ખાનેકો મુજસે કુછ લીજીએ!
ગુફતગોસે હુવા જો કુછ ન હુસુલ,૩
તો સભુને સુખન કીયા યેહ કુબુલ.

સભોંકા કાઝી સાહેબકે નઝદીક જાના.

કાઝી અબ જો કહેં વોહી કીજીએ,
જીસ્કો ફરમાએં વોહ ઉસે દીજીએ.
બાત જો યેહ ઠેર ગઇ બારે,૪
વહાંસે કાઝીકે ઘર ગએ સારે.

---

૧ વાત. ૨ મુદલ. ૩ હાંસલ. ૪ એટલે.

સબને કીસ્સા બયાં કીયા જાકર,
હાલ સારા અયાં કીયા જાકર.
ઉસને અહવાલ યકબયક સુનકર.
કાઝીજીને કહા યેહ જલ ભુનકર,
કુછભી તુમકો તમીઝ[1] હયે યારો?
યેહ તો મેરી કનીઝ હયે યારો.
લેકે ભાગીથી માલ ઓર ઝરકો,
લુટકર લે ગઇથી યેહ ઘરકો.
દૌલત ઇસને કહીં છુપાઇ હયે,
અબ યે કીસ્મતસે હાથ આઇ હયે.
તુમ મીઠાઇકે તોરસે કુછ લો?
ઓર યેહ મેરી કનીઝ[2] મુજકો દો.
કીસ્સા કોતાહ હરએક કેહતાથા,
પર ઉસે કોઇ લે ન સકતાથા.
ગૌર કીજીએ તો એક વો દીલદાર,
ઓર ઇતને હયે ઉસકે દાઅવે દાર!

જાના સબકા ઇનસાફકેલીયે ઝાડકે નઝદીક

થા જો વહાં ઇઝદેહામે ખલકુલ્લાહ,
ઉનમેંસે એકને કહા નાગાહ.[3]
અબ મેરા ગોશ તુમ કલામ કરો?
કયું ઝગડતે હો એક કામ કરો?
યહાંસે સો કોસપર હયે એક દરખ્ત,
વહાંતલક તુમ સફરકા બાંધો રખ્ત.
ઉસ્સે યેહ માજરા કરો ઇઝહાર,
હમ દીગર કયા ઝરૂર હયે તકરાર?
બાત જો હક હયે વોહ કહેગા સાફ,
સુનકે કર દેગા વાજબી ઇનસાફ.
જબ હુઇ ઇસ સુખનસે આગાહી,
તબ ઉધરકો વોહ સબ હુએ રાહી.
બારે ખો ખાકે અપને હોશ–હવાસ,
પોહચે ગીર પડકે[4] ઉસ દરખ્તકે પાસ.

---

૧ વીચાર. ૨ લૌંડી. ૩ તેવામાં ૪ આખડતા.

દરખ્તકા એક ગૈબી આવાઝકેસાથ ફટજાના ઔર પુતલીકા ઉસકે સાથ મીલજાના.

જો કુછ આપસમેં કીસ્સા ગુઝરાથા,
સો બ તફસીલ[1] સબ બયાન કીયા.
આઇ આવાઝ એક હયેબતનાક,
સીના જટ હો ગયા દરખ્તકા ચાક.
મૈલેર[2] જીનસીયત આગઇ ઉસમેં,
દૌડકર વોહ સમાગઇ ઉસમેં.
જુંહીં યહાં વારેદાત ગુઝરી યું,
હોગયા ફીર દરખ્ત જયુંકા ત્યું.
છા ગયા ઉન સભોંમેં આલમે યાસ!
યું લગે કેહને સબ વો હોકે ઉદાસ.
અબ તો આપસકી હટ ગઇ કાકુલ,
લો યે ઝગડાહી હોગયા ફેસલ.
અસલસે ફરા ફરાસે હયે અસલ,
કયું ન દોનોંકા હમ દીગર હો વસ્લ.
જુઝકીનીસબત[3] હયે અપને કુલકે સાથ,
નશ્શા હોતા હયે જયસા મુલકે સાથ.
સબને દફતર જો દરદકા ખોલા,
ઝાહીદ ઉનમેંસે ઇસતરાહ બોલા.
વારેદાત ઐસી હયે અજીબ ગરીબ!
હકતઆલા કરે હમારે નસીબ.
યાને હમ તુન યે જીસકે હયે અજઝા,
કતરાસાં સબ હયે ઓર વો હયે દરયા.
હોઇસીતરાહ ઉસ્સે સબ મુલહીક[4],
નઝર આયે ન ઉસ સીવા મુતલક.
યારો ઇશ્કે મજાઝ તરક કરો?
રાહ હકીકતકે ઇશ્કકી સબ લો?
સુનકે યે પંદ--ઝાહીદે આગાહ,
શબને લી અપને અપને ઘરકી રાહ.
અલગરઝ અપનામુદદઆહયે યહી,
યેહ કહાની જો નઝમ મૈંને કી.

---

૧ ખુલાસેથી. ૨ મહોબત. ૩ મળવું ૪ મળાનર.

બુઢાપા નામા નઝીર.

કયા કહેર હુએ યારો જીસે આજાએ બુડાપા,
ઓર અએશે જવાનીકે તંઈ ખાએ બડાપા.
ઇશરતકો મીલા ખાકમેં ગમ લાએ બુડાપા,
હર કામકો હર બાતકો તરસાએ બુડાપા.
સબ ચીઝકો હોતા હુએ બુરા હાએ બુડાપા,
આશકકો તો અલ્લાહ ન દીખલાએ બુડાપા. ૧

જો લોગ ખુશામદસે બોઠાતેથે ઘડી પહેર,
છાતીસે લીપટ તેથે મોહબ્બતકી જીતા લહેર.
અબ આકે બુડાપેને કીયા હાએ યેહ કુછ કહેર,
અબ જીનકે કને જાતેહુએં લગતેહુએં ઉન્હે ઝહેર.
સબ ચીઝકો હોતા હુએ:—

આગે તો પરીઝાદ યેહ રખતેથે હમેં ઘેર,
આતેથે ચલે આપ જો લગતીથી ઝરા દેર.
સો આકે બુડાપેને કીયા હાએ યેહ અંધેર,
જો દઓડકે મીલતેથે સો અબ લેતે હુએં મુંહ ફેર.
સબ ચીઝકો હોતા હુએ:— ૨

થે જબતલક અઇઆમ જવાનીકે હરે રૂખ,
મહેબુબ યેહ માંલતેથે ન હો દેખ જીન્હે ભુખ.
બએઠેથે પરીદ આનકે જબતકથા હરા રૂખ,
અબ કયાહુએ જો પતજહડ હુવા ઓરજહડકી ગઇસુખ.
સબ ચીઝકો હોતા હુએ:— ૩

આતેથે જહાં ગુલબદન ઓર યુસુફે સાની,
દેતેથે હમેં પ્યારસે છલ્લોંકી નશાની.
મરજાએં તો અબ સુંહમેં ન ડાલે કોઇ પાની,
કીસ દુખમેં હમેં છોડગઇ હાએ જવાની.
સબ ચીઝકો હોતા હુએ:— ૪

યાદ આતે હએં હમકો જો જવાનીકે વોહ હંગામ,
ઓર જામ દીલ આરામ મઝે અએશ ઓર આરામ.
ઉન સબમેં જો દેખું તો નહીં એકકા અબ નામ,
કયા હમપે સીતમ કર ગઇ યેહ ગરદશે અઇઆમ.
સબ ચીઝકો હોતા હએ:— ૬

મજલીસમેં જવાનોકી તો સાગર હએં છલકતે,
છલ્લેં હયેં બાહારેં હએં પરીરૂ હએ જહમકતે.
હમ ઉનકેતઈ દુરસે હએ રસ્કસે તકતે,
વોહ અએશોતરબ કરતે હએં હમ સર હએં પટકતે
સબ ચીઝકો હોતા હએ:— ૭

અબ પાંવ પડે ઉનકે તો હરગીઝ ન ભુલાવેં,
જો બએઠેં તો એકદમમેં ખફા હોકે ઉઠાવેં.
ઇતના તો કહાં અબ જો કોઇ જામ પીલાવેં,
ગર જાન નીકલતી હો તો પાની ન પીલાવેં.
સબ ચીઝકો હોતા હએ:— ૮

જબ અએશકે મેહમાનથે અબ ગમકે હુએ ઝએફ,
અબ ખુને જીગર ખાતે હએં જબ પીતેથે સો કએફ.
જબ અએંઠકે ચલતેથે સીપર બાંધ ઉઠા સએફ,
અબ ટેકકે લાઠીકે તંઈ ચલતે હએં સદ હએફ.
સબ ચીઝકો હોતા હએં:— ૯

થે હમભી જવાનીમેં બહોત ઇશ્કકે પુરે
વોહ કઓનસે ગુલરૂથે જો હમને નહી ઘુરે.
અબ આકે બુડાપેને કીએ અએસે અધુરે,
પર જાહડ ગએ દુમ ઉડગઇ ફીરતેહએં લંડુરે.
સબ ચીઝકો હોતા હએ:— ૧૦

કયા યારો ઉલટ હાએ ગયા હમસે ઝમાના,
જો શોકકેથે અપની નીગાહોં કો નશાના.
છેડે હએ કોઇ ડાલકે દાદાકા બહાના.
હંસકર કોઇ કહેતા હએ કહાં જાતેહો નાના,
સબ ચીઝકો હોતા હએ:— ૧૧

પુછેં જીસે કહેતા હએ વોહ કયા પુછે હએં બુઢે,
આવેં તો યેહ ગુલ હો કે કહાં આવે હએં બુઢે.

બએઠે તો યેહ હો ધુમ કંહીં બએઠે હુએ બુઢે,
દેખે જીસે કહેતા હુએ વોહ કયા દેખે હુએ બુઢે,
સબચીઝકો હોતા હુએ:— ૧૨

કયા યારો કહું ગો કે બુડાપા હુએ હમારા,
પર બુઢે કાહાનેકા નહીં તોભી સાહરા.
જબ બુઢા હમેં હોએ જહાં કહકે પુકારા
કાફીરને કલેજેમેં ગોયા તીરસા મારા.
સબ ચીઝકો હોતા હુએ:— ૧૩

ખુબાંમેં અગર જાવે તો હોતી હુએ યેહ ફુગડી,
ખીંચે હુએ કોઇ હાથ કોઇ પકડે હુએ લકડી.
મુછેં કહીં બત્તીકે લોએ જાતીહુએં પકડી.
દાડીકો પકડ ખીચ કોઇ જહાડે હુએ મકડી,
સબ ચીઝકો હોતા હુએ:— ૧૪

કહેતા હયે કોઇ છીન લો ઇસ બુડેકી લાઠી,
કહેતા હયે કોઇ શોખ કે હાં ખીંચલો દાડી.
ઇતની કીસી કાફરકો સમજહ અબ નહીં આતી,
કયા બુડે જો હોતે કયા ઉનકે નહીં ૭.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૧૫

એક વકત વોહથા હબભી મઝે કરતેથે ગીન ગીન,
મહેબુબ પરીઝાદ ન રહેતેથે મીલે બીન.
એક વકત યેહ હુએ હોએ જો સબ કરતે હુએં અબધીન,
યા એક વોહ અઇયામથે યા એક યેહ હુએં દીન.
સબ ચીઝકો હોતા હુએ:— ૧૬

બુઢોંમેં અગર જાવેં તો લગતાહી નહીં દીલ,
વાં કયું કે લગે દીલ તો હુએ મહેબુબોંકા માઇલ.
મહેબુબોંમેં જાવેં તો વોહ સબ છેડે હુએં મીલ મીલ,
કયા સખ્ત મુસીબતકી પડી આનકે મુશકીલ.
સબ ચીઝકો હોતા હુએ:— ૧૭

પનઘટકો હમારી અગર અસવારી ગઇ હુએ,
તો વાંભી લગી સાથ યેહી ખ્વારી ગઇ હુએ.
સુનતે હુએં કે કહેતી હુઇ પનેહારી ગઇ હુએ,
લો દેખો બુડાપેમેં યેહ મત મારી ગઇ હુએ.
સબ ચીઝકો હોતા હુએ:— ૧૮

પગડી હો અગર લાલ ગુલાબી તો યેહ આફત,
કહેતા હએ હરેક દેખકે કયા ખુબ હયે રંગત.
ઠઠ્ઠેસે કોઇ કહેતા હએ કર શીકલપે રહેમત,
લાહઓલ વલા દેખીએ બુઢેકી હોમાકત.
સબ ચીઝકો હોતા હએ:— ૧૯

ગર બ્યાહમેં જાવેં તો યેહ ઝીલ્લત હએ ઉઠાના.
છુઠતેહી બને બાપ નીકાહીકા નશાના.
રીંદોમેં અગર જાવેં તો મુશકીલ હયે ફીર આના.
અફસોસ કીસીં જા નહીં બુઢેકા ઠીકાના.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૨૦

દરયાકે તમાશેકો અગર જાવેં તો યારો.
કહેતા હયે હરેક દેખકે જાતેહો કહાંકો.
ઔર હંસકે શરારતસે કોઇ પુછે હયે બદ્દખો,
કયું ખયેર હયે ક્યા, ખીઝરસે મીલનેકો ચલે હો.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૨૧

ગર આજકો હોતે વોહ જવાનીકે ઝમાને,
કુદરતથી જો યું છેડતે ભડવે વોહ ઝનાને.
મુશકીલ અભી પડજાતી ઉન્હેં પીછે છુડાને,
એકદમમેં અભી લગતે વોહી હાએ મચાને,
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૨૨

ગર નાચમેં જાવેં તો યેહ હસરત હયે સતાતી.
જો નાચે હયે કાફ્ર વોહ નહીં ધ્યાનમેં લાતી,
ઓરોંકી તરફ જાવે તો આંખેં હએ લડાતી,
પર હમકો તો વોહ કાફ્રીર અંગુઠાહી બતાતી.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૨૩

ગર નાયકા ઉનમેં કોઇ બુઢી હયે કહાતી,
અલબતા બુઢાપેપે હયે ટુંક રહમ વોહ લાતી.
ફ્રીકીસી પુરાનીસી લગાવટ હયે જીતાતી,
પર કહેર હય વોહ હમકો ઝરા ખુશ નહીં આતી.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૨૪

ચકલેકે જો અંદરકી વોહ કહેલાતી હયે કસબી,
ગર ઉનમેં કભી જાવેં તો હોત હયે ખરાબી

મુંહ દેખતેહી કહેતી હયે સબ આવ બડે જી,
ક્યા આયે હો યાં કરનેકો પીરી વ મુરીદી.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૨૫

ગર જાવેં તવાયફમેં તો લગતી હયેં સતાને,
કયા આયે હો હઝરત હમેં કુરઆન પડાને.
હંસ હંસ કોઈ પુછે હયે નમાઝોંકે દુગાને,
ઠટ્ટેસે કોઈ ફેંકે હયે તસબીહકે દાને.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૨૬

ગો જહુકકે કમર પાંવસે સર આન લગા હયે,
પર દીલમેં તો ખુબાંકા વોહી ધ્યાન લગા હયે.
કહેતે હયેં જીસે હમકો યેહ અરમાન લગા હયે,
કહેતા હયે વોહ કયા બુઢેકો શયેતાન લગા હયે,
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૨૭

નકલેં કોઈ ઉન પોપલે હોંટોંકી બનાવે,
ચલકર કોઈ કુબડેકી તરેહ કદકો જહુકાવે.
દાડીકે કને ઉંગલીકો લાલાકે નચાવે,
યેહ ખ્વારી તો અલ્લાહ કીસીકો ન દીખાવે.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૨૮

થે જયેસે જવાનીમેં કીયે ધુમ ધડકકે,
વયેસેહી બુઢાપેમેં છુટે આનકે છક્કે.
સબ ઉડગયે કાફીર વોહ નઝારે વોહ જહમકકે,
અબ અયેશ જવાંનોંકો હયે ઓર બુઢોંકો ધક્કે.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૨૯

ગર શખ્સ દાડીકો ખીઝાબ અપની લગાવેં,
જહુરરી જો પડી મુંહપે ઉસે કયું કે મીટાવેં.
ગો મકરસે હંસનેકે તઈ દાંત બંધાવેં,
ગરદન તો પડી હીલતી હયે કયા ખાક છુપાવેં.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૩૦

બુઢે હુયે પર હુસ્નકી ચાહત નહીં છુટતી,
આંખોંસે યેહ દીદારકી લઝ્ઝત નહીં છુટતી,
ઔર દીલસેભી મહેબુબકી લઝઝત નહીં છુટતી,
સબ છુટ ગયા પર દીદકી યેહ લત નહીં છુટતી.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૩૧

સુનતેહો જવાનો યેહ સુખન કહતે હયે હુમસે,
કરતેહો જો કરલો વોહ મઝે અયેશો તરબકે,
જાવેગી જવાની તો ફેર અફસોસ કરોગે,
તુમ જયેસે હો વયેસે તો કભી હમભી જવાંથે.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૩૨

અબ જીતને આશુક વોહ સબ શાહ રંગીન બાત.
જો હો સો કરે ચાહનેવાલોંકી મદારાત.
મહેબુબો ગનીમત હયે જવાનીકા યેહ અવકાત.
જબ બુઢે હુવે ફેર તો હુવે ઢાકકે પાત.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૩૩

અબ જીસસે રહે સાફ તો હો હયે વોહ ગહલા.
અલ્લાહ ન દીખલાવે કીસીકો યેહ મહુલા.
ઈસ ચર્ખે સીતમગારને સાનેમેં હસદ લા,
કયા હમસે જવાનીકા લીયા આહ વોહ બદલા.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૩૪

થે જયેસે જવાનીમેં પીયે જામ સુબુકે,
વયેસેહી બુઢાપેમેં પીયે ઘુંટ લહુકે.
જબ આકે ગલે લગતેથે મહેબુબ લબુકે,
અબ કહીયે તો બુઢ્ઢાભી કોઈ મુંહપે ન થુકે,
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૩૫

યેહ હોંઠ જો અબ પોપલે યારો હયે હમારે,
ઈન હોંઠોને બોસોંકે બડે રંગ હયે મારે.
હોતેથે જવાનીમેં તો પરચોં કે ગુઝારે,
ઔર અબ તો ચુડેલ આનકે યેક લાત ન મારે,
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૩૬

થે જયેસે જવાનીકે ચડે ઝોરકી સરશાખ,
વયેસેહી બુઢાપેકી પડી આનકે અબ શાખ.
તકલા હુવા તન સુખ રૂઈ બાલ રગેં નખ,
હલવા હુયે ચરખા હુયે લબસી હુયે ચમરખ.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૩૭

મહેફીલમેં વોહ મસ્તીસે પકડના નહીં ભુલે,
સાકીસે પીઆલોંપે જહગડના નહીં ભુલે.

હંસ હંસકે પરીઝાદોંસે લડના નહીં ભુલે,
વોહ ગાલીયાં વોહ બોસોંપે અડના નહીં ભુલે.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૩૮

કયા હઓરથા સર દુખનેકા હોતાથા સદ અફસોસ,
હર ગુંચા દહન દેખકે કરતાથા સદ અફસોસ.
અબ મરભી અગર જાવેં તો હોતા હયે કઃ અફસોસ,
અફસોસ સદ અફસોસ સદ અફસોસ સદ અફસોસ.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૩૯

જબ જાનકે બુઢા હમેં છેડે હયેં યેહ દીલખ્વાહ,
ઔર છેડતે મજલીસસે ઉઠાતે હયેં અગર આહ.
ઉસવક્ત તો હમ યારો દમે દર્દસે ભર આહ,
રોરોકે યેહી કહેતે હયેં અબ ક્યું મેરે અલ્લાહ.
સબ ચીઝકો હોતા હએ:— ૪૦

ગર હોતી જવાની તો અભી ધુમ હવે મચતી.
છાતીસે લીપટ દમમેં કડક ડાલતે પસલી.
જબ કુરતી વ અંગયાકી ઉડા ડાલતે ધજી,
પર કયા કરેં યારો કે બુઢાપેને બુરીકી.
સબ ચીઝકો હોતા હયે:— ૪૧

વોહ જોશ નહીં જીસકે કોઇ ખઓફસે દહેલે,
વોહ ઝઅમ નહીં જીસસે કોઇ બાતકો સહેલે.
જબ પુસ હુવે હાથ થકે પાંવભી ચહેલે,
ફેર જીસકે જો કુછ શઓકમેં આવે સોહી કહેલે,
સબ ચીઝકો હોતા હએ:— ૪૨

કરતેથે જવાનીમેં તો સબ આપસે આ ચાહ,
ઔર હુસ્ન દીખાતેથે વોહ સબ આનકે દીલખ્વાહ,
યેહ કહેર બુઢાપેને કીયા આહ "નઝીર" આહ,
અબ કોઇ નહી પુછતા અલ્લાહી અલ્લાહ.
સબ ચીઝકો હોતા હયે બુરા હાયે બુઢાપા,
આશકકો તો અલ્લાહ ન દીખલાયે બુઢાપા. ૪૩

